

Norges vassdrags- og energidirektorat
Middelthunsgate 29
Postboks 5091
0301 Oslo

Saksbeh./tlf.nr.: Harris Utne

Vår ref.: 17/00753-3

Vår dato: 28.09.2018

Oppdatert investeringsplan 2018

I henhold til forskrift om energiutredninger skal Statnett hvert år oppdatere og oversende Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) en investeringsplan for transmisjonsnettet. I årene mellom utgivelse av nettutviklingsplanen (NUP) offentliggjør vi derfor en oppdatert statusrapport over planlagte, igangsatte og fullførte prosjekter. Dette brevet sammen med oppdaterte prosjekttabeller på våre nettsider, statnett.no, gir en slik statusrapport.

Vi forventer at 2018 er året med høyest investeringer

Statnett er inne i en periode med historisk høyt investeringsnivå og vi har prosjekter under planlegging og bygging i hele landet. Statnett investerte totalt 7 774 millioner kroner i ny kapasitet og større fornyelser i 2017. 2018 ligger an til å bli noe høyere, før vi forventer at investeringsnivået går ned. Mellomlandsforbindelsene til Tyskland og England, samt innenlandske nettforsterkninger knyttet til disse, utgjør en stor del. I tillegg er det høy aktivitet knyttet til store prosjekter i Nord-Norge, Osloregionen og vindkraft i Midt-Norge. I Bergensområdet gjennomfører BKK prosjektet Modalen-Mongstad. Etter hvert som disse prosjektene ferdigstilles mot 2022 vil en større andel av porteføljen bestå av mindre stasjonsprosjekter, spesielt fornyelser. I sum skaper investeringene store verdier for samfunnet.

Nedjustering av forventede investeringer inneværende femårsperiode

I inneværende femårsperiode, 2018-22, forventer vi å investere for 30-40 milliarder kroner, hvorav omtrent 70% allerede er investeringsbesluttet. Usikkerheten for den inneværende femårsperioden er dermed begrenset.

Investeringsnivået for 2018-22 er lavere enn hva vi kommuniserte i NUP 2017 (ned fra 35-45 til 30-40 milliarder kroner) og skyldes en kombinasjon av reduserte kostnader og forskyvninger i enkelte prosjekter. Største bidrag til reduserte kostnader er Vestre Korridor som nå anslås å koste mellom 6,6 og 6,8 milliarder kroner, mot tidligere 7,1 - 8,5 milliarder kroner. Kostnadsreduksjonen skyldes redusert usikkerhet i prosjektgjennomføringen.

Prosjekter hvor investeringene forskyves gjelder i all hovedsak prosjekter som ikke er investeringsbesluttet. For Sogn-Ulven ny kabelforbindelse gjør vi nå tilleggsutredninger av teknisk løsning. For Mauranger-Samnanger er tidspunkt for konsesjonssøknad skjøvet ut i tid. Som beskrevet i NUP 2017 ser Statnett her en usikkerhet knyttet til behovet. I mars 2018 besluttet Statnett oppstart av siste strekning på prosjektet Balsfjord-Skaidi, fra Skillemoen i Alta til Skaidi i Kvalsund. For ledningen Adamselv-Lakselv gjør Statnett tilstandskontroll i 2018 og vil ta stilling til videre prosjektutvikling blant annet basert på dette. Vi har også tatt et initiativ for å se på mulige forbruksbehov som vil kunne begrunne en utbygging fra vest til øst.

Statnett har et omfattende effektivitetsprogram med målsetting om å oppnå 15 prosent økt effektivitet fra 2013 til 2018, og vi jobber kontinuerlig med å redusere enhetskostnadene for drift og bygging av anlegg. En rekke tiltak som påvirker investeringsprosjektene er implementert siden programmets oppstart. Dette omfatter blant annet utvikling og implementering av ny teknologi, mer effektiv og profesjonell prosjektgjennomføring og målrettet arbeid med leverandørmarkedet. Dette har bidratt til lavere investeringsnivå i flere prosjekter.

Usikkert investeringsbehov etter 2022 – flere drivere for investeringer

Etter de fem første årene 2018-22 øker usikkerheten, både knyttet til behov og lønnsomhet for planlagte prosjekter, og ved at det kan komme nye prosjekter.

Reduserte utbyggingskostnader kombinert med økte kraftpriser gjør at det nå er lønnsomt å bygge vindkraft uten subsidier flere steder i Norge. Dette innebærer økt trykk på å svare ut spørsmål fra aktører om nettilknytning. Mer vindkraft kan mot 2030 og videre til 2040 gi et høyere investeringsnivå i transmisjonsnettene enn hva vi i dag har konkrete planer for. Se også avsnitt om nasjonal ramme for vindkraft på land.

Vi vet i dag at mange anlegg må fornyes for å forbedre og opprettholde forsyningsikkerheten frem mot 2035-40. Dette gjelder også anlegg som Statnett forventer å overta som følge av 3. energimarkedspakke.

Ny industri og forbruk kan også føre til investeringer i transmisjonsnettene. Det er blant annet stor interesse for å etablere datasenter i Norge. Statnett samarbeider med distribusjonsselskaper og de ulike aktørene om nødvendige avklaringer av nettkapasitet. Det er stor usikkerhet rundt omfanget men det er potensielt snakk om store volumer. Dette kan lede til omfattende nettinvesteringer, særlig om det blir lokalisert på steder med liten nettkapasitet.

Konsekvensene av mer lønnsom vindkraft og større forbruksvekst vil være et sentralt tema i Statnetts oppdaterte langsiktige markedsanalyse samt i den kommende NUP og KSU prosessen.

Strategi for å begrense veksten i tariffen

Som beskrevet i nettutviklingsplanen jobber Statnett med flere tiltak for å bremse veksten i nettkostnader. Eksempler på tiltak er å redusere enhetskostnadene for nye anlegg, gi bedre informasjon om hvor det er nettmessig best å plassere nytt stort forbruk og produksjon og forlenge levetiden på anlegg.

Lokalisering av ny produksjon og nye store forbruksenheter til steder med god nettkapasitet kan gi store besparelser. NVE har fått i oppdrag av Olje- og energidepartementet (OED) å lage et forslag til nasjonal ramme for vindkraft på land. Statnett har laget en delrapport som tar for seg virkninger i transmisjonsnettene og forskjeller ved ulik geografisk plassering. Disse analysene vil også bli brukt i Langsiktig markedsanalyse (LMA) som vi vil offentliggjøre høsten 2018.

NVE har vedtatt endringer i regelverket for anleggsbidrag. Dette innebærer blant annet at nettselskapene skal fastsette og kreve inn anleggsbidrag når en kunde utløser investeringer i regional- og transmisjonsnett. Endringene gjelder fra 1. januar 2019. Dette vil kunne redusere kostnadsgrunnlaget for tariffen.

Flere milepæler er nådd

Nettutviklingsplanen 2017 inneholder en detaljert gjennomgang av alle prosjektene region for region. Under følger en kort oversikt over de viktigste milepælene og endringene siden forrige rapportering.

I region nord ble hele strekningen Ofoten-Balsfjord satt på 420 kV drift september 2017. Med dette er forsyningssikkerheten i hele regionen nord for Ofoten og hele veien til Øst-Finnmark betydelig forbedret. I slutten av 2017 ble også Kvitfossen stasjon idriftsatt etter arbeid med fornyelser. På Kobbvatnet bygger vi nå ny stasjon for å forbedre forsyningssikkerheten og legge til rette for ny kraftproduksjon. I april 2018 sendte Statnett konsesjonssøknad til NVE for Kvandal-Kanstadbotn. Kraftledningen vil bygges for 132 kV, som i dag, og skal erstatte dagens ledning.

I region nord og midt ble forbindelsen Klæbu-Namsos-Nedre Røssåga idriftsatt høsten 2017. Med dette er det en sammenhengende 420 kV forbindelse fra indre Troms ned til Vestlandet gjennom Trøndelag. Ved nye Hofstad transformatorstasjon planlegges det nå økt transformering for å legge til rette for ny planlagt vindkraftproduksjon på Sørmarksfjellet.

I region vest har Nesflaten stasjon blitt idriftsatt etter fornyelser. Arbeidet med nettførsterkning på Haugalandet videreføres og prosjektet er nå over i neste fase av planleggingen. I forbindelse med dette er også Karmøy stasjon etablert som eget prosjekt. Statnett har gjennomført en behov- og lønnsomhetsanalyse av forbindelsen Aurland-Sogndal og planlegger å søke konsesjon ved årsskiftet 2018/19. I Odda er det startet opp et nytt prosjekt som vil legge til rette for økt forbruk fra industri.

I region sør er prosjektet Vestre Korridor under bygging. Nå er alle delene av prosjektet, både stasjoner og ledninger, under gjennomføring. For prosjektet Lyse-Fagrafjell har Statnett tatt investeringsbeslutning og prosjektet forbereder gjennomføring.

I region øst er prosjektet Indre Oslofjord ferdigstilt. Alle nye kabler er installert og idriftsatt i slutten av august 2018. Kablene over Oslofjorden vil sikre god strømforsyning på det sentrale Østlandet og bidra til kraftutveksling til og fra Sverige. I region øst har vi også startet gjennomføring av fornyelser Sylling og Nedre Vinstra stasjoner. I desember 2017 fikk vi konsesjonsvedtak på to prosjekter i Oslo: Fornyelse av Sogn stasjon og ombygging på Ulven stasjon.

Det er også mange nye fornyelsesbehov i eksisterende stasjoner som er tatt inn i porteføljen, i tråd med det som har vært kommunisert tidligere med en gradvis overgang til flere fornyelsesprosjekter.

Oppdaterte tabeller med kostnadsintervaller, fremdriftsplaner og kommentarer for hvert enkelt prosjekt er gitt på våre [websider](http://statnett.no), statnett.no.

Oppsummering og prosess fram mot Nettutviklingsplan 2019

2018 ligger an til å bli det året med høyest investeringer i Statnetts utbyggingsportefølje. Dette kommer av en kombinasjon av tilrettelegging for fornybar kraftproduksjon, behov for økt forsyningsikkerhet og flere mellomlandsforbindelser. I årene fremover vil det fremdeles være et høyt aktivitetsnivå men etter hvert som mellomlandsforbindelsene ferdigstilles vil investeringene reduseres noe. I en periode med stor aktivitet er det spesielt viktig å ha god kostnadskontroll. Dette er et svært viktig område for Statnett og det er igangsatt flere initiativer for å imøtekomme dette.

Nettutviklingsplanen for 2019 er planlagt ferdigstilt 1. oktober 2019. Der vil vi beskrive pågående og planlagt nettutvikling, men også mulige behov for utvikling på lenger sikt. Den offentlige prosessen fram mot neste plan starter med Nasjonalt Kraftsystemmøte den 24. oktober 2018. Statnett ønsker å utvikle dialogen med interessenter og aktører og vil derfor også invitere til tema- og områdemøter rundt Nettutvikling i løpet av vinteren 2019.

Med vennlig hilsen
Statnett SF

Håkon Borgen

Konserndirektør Teknologi og utvikling

(elektronisk sign.)